

बागमती नगरपालिकाको

स्थानीय राजपत्र

बागमती नगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड: ९ संख्या: ११ मिति : ३० पुस २०८२ साल

भाग-१

बागमती नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
कर्मैया, सर्लाही
मधेश प्रदेश नेपाल

बागमती नगरपालिकाको नगर सभाले निम्न लेखिए बमोजिमको (बागमती नगरपालिका सामुदायिक विद्यालय समायोजन कार्यविधि, २०८२) सर्वसाधारणहरूको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ ।

संवत् २०८२ सालको कार्यविधि नं.११

बागमती नगरपालिका सामुदायिक विद्यालय समायोजन कार्यविधि, २०८२

नगर सभाबाट पारित मिति २०८२/०९/२८

प्रस्तावना:

बागमती नगरपालिका अन्तर्गत सञ्चालन भइरहेका र विद्यार्थी संख्या अत्यन्त कम भइ सोही अवस्थामा विद्यालय संचालनलाई निरन्तरता दिन कठिनाइ भइरहेका विद्यालयहरु एक आपसमा समायोजन गरी विद्यालयको व्यवस्थापकीय र शैक्षिक पक्षको सुधार गरी विद्यालय शिक्षामा सबै बालबालिकाको समतामूलक पहुँच सुनिश्चित गर्दै शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न बाञ्छनीय भएकोले बागमती नगरपालिकाको शिक्षा ऐन, २०७५ दफा ४२ को (१)ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी बागमती नगरपालिका नगर सभाले यो कार्यविधि बनाएको छ।

परिच्छेद -१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस कार्यविधिको नाम "बागमतीनगरपालिका सामुदायिक विद्यालय समायोजन कार्यविधि, २०८२" रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:

क. "कर्मचारी" भन्नाले सामुदायिक विद्यालयमा सरकारी अनुदानमा कार्यरत सहायक र सहयोगीको रूपमा कार्यरत कर्मचारी सम्झनु पर्छ ।

ख. "कार्यपालिका" भन्नाले बागमती नगरपालिकाको नगर कार्यपालिका सम्झनु पर्छ ।

ग. "कार्यालय" भन्नाले बागमती नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय सम्झनुपर्छ ।

घ. "नगरपालिका" भन्नाले बागमती नगरपालिका सम्झनु पर्छ ।

ङ. "नगर शिक्षा समिति" भन्नाले ऐनको दफा ८ बमोजिम गठन भएको समिति सम्झनु पर्छ ।

च. "बालविकास सहजकर्ता" भन्नाले सरकारी अनुदानमा कार्यरत सहजकर्ता सम्झनु पर्छ ।

छ. "विद्यालय समायोजन वा एकिकरण" भन्नाले दुई वा दुई भन्दा बढी विद्यालय एक आपसमा गाभ्ने वा विद्यालयको तह वा कक्षा घटाउने बढाउने वा विद्यालय बन्द गर्ने समेतका कार्य सम्झनु पर्छ ।

- ज. "शिक्षक" भन्नाले सामुदायिक विद्यालयमा सरकारी अनुदानमा कार्यरत स्थायी, अस्थायी, करार, राहत वा अन्य शिक्षक सम्झनु पर्छ ।
- झ. "शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखा" भन्नाले बागमती नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखा सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद- २

विद्यालय समायोजनको सैद्धान्तिक आधार

३. दुई वा दुई भन्दा बढी विद्यालयहरूलाई गाभी एउटा विद्यालय कायम गर्दा देहाएका आधारहरू विद्यमान भएमा गरिनेछ ।
- क. दुई वा सो भन्दा बढी विद्यालयको परिसर एक आपसमा जोडिएको
- ख. एक विद्यालयबाट अर्को विद्यालयसम्म कम्तिमा ३० मिनेट यात्रामा जान सकिने भएमा
- ग. नजिकमा रहेका दुई वा सो भन्दा बढी विद्यालयहरूमध्ये एउटा वा सबैमा विद्यार्थी संख्या निम्नानुसार भएको ।

कक्षा	प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र	१-३	१-५	६-८	९-१०	९-१२
विद्यार्थी सङ्ख्या	१०	४५	७५	४५	४०	५०

- घ. नजिकको दूरीमा रहेका र आपसमा गाभिएर एकीकरण भएर उच्च तहको विद्यालयको हैसियत प्राप्त हुन सक्ने दुई वा सो भन्दा बढी विद्यालय ।
- ड. जनसंख्या वृद्धिदर कम भएको जनसंख्या वृद्धि घट्दो दरमा भएको र भविष्यमा पनि जनसंख्या नबढ्ने खालको समुदायमा स्थापना भएको दुई वा सो भन्दा बढी विद्यालयहरू
- च. भौगोलिक रूपले विकटता नभएको अवस्थामा नजिकको दूरीमा अन्य विद्यालय नभएको तथा अलगगै बस्ती भएको भौगोलिक विकटता भएमा वा एक विद्यालयबाट अर्को विद्यालयसम्म जान कम्तिमा ४५ मिनेट समय लाग्ने भएमा दफा ४ अनुसार विद्यार्थी संख्या कायम नरहेमा र भविष्यमा पनि उक्त विद्यार्थी संख्या पुग्ने आधार नदेखिएमा त्यस्तो विद्यालय बन्द गरी अर्को पायक पर्ने विद्यालयमा समायोजन गरिनेछ ।
४. स्तर घटाउन आवश्यक देखिएका तर बुँदा नं. ३(च) अनुसारको ४५ मिनेट भन्दा बढी समय लाग्ने भएमा देहायका विकल्प अनुसार समायोजन गरिनेछ ।
- क. देहायको विद्यार्थी संख्या भएमा

कक्षा	प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र	१-३	१-५	६-८	९-१०	११-१२
-------	------------------------------	-----	-----	-----	------	-------

विद्यार्थी	५	२४	४०	३६	३०	४०
सङ्ख्या						

- ख. कक्षा ९-१२ सञ्चालन भएको विद्यालय सञ्चालन गरिरहन न्यूनतम आधार पुरा नभएमा कक्षा ९-१० सञ्चालन हुने विद्यालयको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- ग. कक्षा ९-१० सञ्चालन भएको विद्यालय सञ्चालन गरिरहन न्यूनतम आधार पुरा नभएमा कक्षा १-८ सञ्चालन हुने आधारभुत विद्यालयको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- घ. कक्षा १-८ सञ्चालित विद्यालय सञ्चालन गरिरहन न्यूनतम आधार पुरा नभएमा कक्षा १-५ सञ्चालन हुने विद्यालयको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- ङ. कक्षा १-५ सञ्चालित विद्यालय सञ्चालन गरिरहन न्यूनतम आधार पुरा नभएमा कक्षा १-३ सञ्चालन हुने विद्यालयको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- च. कक्षा १-३ सञ्चालित विद्यालय सञ्चालन गरिरहन न्यूनतम आधार पुरा नभएमा प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- छ. कुनै विद्यालयमा उल्लिखित विद्यार्थी संख्या कायम नरहेमा र भविष्यमा पनि उक्त विद्यार्थी संख्या पुग्ने आधार नदेखिएमा त्यस्तो विद्यालय बन्द गरी अर्को पायक पर्ने विद्यालयमा समायोजन गरिनेछ ।

तर नजिकको दुरीमा अन्य विद्यालय नभएको तथा अलगगै बस्ती भएको भौगोलिक विकटता तथा विद्यालय र कक्षा समायोजनका कारण पढाइबाट कुनै बालबालिका बञ्चित हुनुपर्ने अवस्था आएमा त्यस्ता बञ्चित बालबालिकाको पढाइको सुनिश्चितताका लागि नगरपालिकाबाट आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ । विद्यालय समायोजनको कारणले कुनै पनि विद्यार्थीको शिक्षा प्राप्त गर्ने अधिकार हनन गर्न पाइने छैन ।

५. विद्यालय समायोजन एवम् एकीकरण भएको विद्यालयका आधारभूत पूर्वाधार सम्बन्धी व्यवस्था:
- क. दुई वा दुई भन्दा बढी विद्यालयहरू समायोजन भई स्थापना हुन जाने विद्यालयले शैक्षिक, भौतिक, आवश्यक शिक्षक संख्या तथा अन्य व्यवस्थापकीय पक्षहरूको आधारभूत पूर्वाधार विकास गर्ने प्रतिवद्धता सहितको योजना तथा बजेट व्यवस्थापनको सुनिश्चितताका लागि देहायका पूर्वाधारहरू पूरा गर्नुपर्नेछ ।
- ख. सामान्यतया ९ फीट उचाइका र घाम तथा पानीबाट बचावट हुने, हावा र प्रकाशको उचित व्यवस्था भएको, कक्षागत र विद्यार्थी सख्याको आधारमा सेक्सन खोल्नु पर्ने भए सोको लागि समेत पर्याप्त संख्यामा कक्षाकोठाको उपलब्धता हुनुपर्ने,
- ग. कक्षागत क्षेत्रफल न्यूनतममा पनि पूर्व प्राथमिक र प्राथमिक विद्यालयको हकमा प्रति विद्यार्थी ०.७५ वर्ग मीटर तथा निम्न माध्यमिक र माध्यमिक विद्यालयको हकमा १.०० वर्ग मीटर हुनुपर्ने,

- घ. विद्यार्थी संख्याको अनुपातमा सरल तथा सहजरूपमा विद्यार्थी वस्न मिल्ने फर्निचरको पर्याप्त व्यवस्था हुनुपर्ने,
- ङ. शुद्ध पिउने पानी तथा सरसफाइका लागि पर्याप्त पानीको प्रबन्ध भएको हुनुपर्ने,
- च. छात्र छात्राको लागि सहज रूपमा प्रयोग गर्न सकिने खालका अलग अलग शौचालयको व्यवस्था हुनुपर्ने,
- छ. शिक्षण क्रियाकलापको लागि आवश्यकीय शैक्षिक सामग्रीहरू जस्तै कालोपाटी, नक्सा, ग्लोब, गणितीय सामग्री, आदिको प्रबन्ध भएको हुनुपर्ने,
- ज. सम्पूर्ण विद्यार्थीहरू एकैसाथ उभिन सक्ने कम्पाउण्ड हुनुपर्ने,
- झ. अतिरिक्त क्रियाकलाप सहकार्यकलाप तथा खेलकूदका लागि भलिबल खेलन मिल्ने सम्मको खेलमैदान सहितको खेल सामग्रीको व्यवस्था हुनुपर्ने,
- ञ. विज्ञान शिक्षणका लागि अत्यावश्यक विज्ञान प्रयोगशाला र उपयुक्त विज्ञान सामग्रीको व्यवस्था भएको हुनुपर्ने,
- ट. सामुदायिक विद्यालयमा प्रत्येक कक्षामा देहाय बमोजिम र संस्थागत विद्यालयमा सामान्यतया प्रतिकक्षा न्यूनतम बाइस, अधिकतम चवालीस र औषत तेत्तीस विद्यार्थी संख्या हुनुपर्ने,
- ठ. शिक्षा नियमावली वा स्थानीय सरकारको शिक्षा ऐन नियमावली वा निर्देशिकाले तोके अनुसार विषयगत र तहगत शिक्षकको व्यवस्था हुनुपर्ने,
- ड. प्राथमिक उपचार सामग्रीको व्यवस्था भएको हुनुपर्ने,
- ढ. नमूना विद्यालयका रूपमा रहने गरी विद्यालयहरूको समायोजन भएको अवस्थामा कम्तीमा पनि विद्यालयमा अपाङ्ग मैत्री कक्षाकोठा तथा शौचालयहरूको उचित प्रबन्ध भएको हुनुपर्ने,
- ण. आवासीय विद्यालयको रूपमा विद्यालय समायोजन गरिएको अवस्थामा विद्यार्थी सङ्ख्याका आधारमा पर्याप्त मात्रामा आवासीय सुविधा प्रदान गर्न सकिने गरी अलगगै आवासीय भवन भान्साकोठा आदिको उचित प्रबन्ध भएको हुनुपर्ने ।

परिच्छेद - ३

समायोजन हुने विद्यालयको नामाकरण

६. आधारभूत तहका दुइ वा सो भन्दा बढी विद्यालयहरू एक आपसमा गाभिने वा समायोजन हुन गएमा जुन विद्यालयमा गाभिएको हो सोही विद्यालयको नामबाट सञ्चालन हुनेछ । समितिको अध्ययन र सिफारिसका आधारमा नगर कार्यपालिकाले गाभिएको विद्यालयको नामको पछाडि गाभिने विद्यालयको नाम थप गर्ने वा अन्य कुनै नाम कायम गर्न सक्नेछ ।
७. एकिकरण हुने विद्यालयको नामाकरण गर्दा बढी विद्यार्थी संख्या भएको विद्यालयको नामका पछाडि कम विद्यार्थी संख्या भएको विद्यालयको नाम जोडी नामाकरण गर्ने वा दुवै विद्यालयको

विद्यालय व्यवस्थापन समितिको सहमतिमा अन्य नामाकरण गरिनेछ । (यहाँ एकिकरण शब्दले दुई वा दुई भन्दा बढी विद्यालयमा दफा ३ वा ४ बमोजिमको मापदण्ड पुरा नभएर एक आपसमा एकिकरण गर्दा माग पुग्ने अवस्थाको स्थितिलाइ जनाउँदछ)। दफा ३ को (क) देखि (च) सम्मका कुनै एक आधार अपुग भई गाभिने माध्यमिक विद्यालयका हकमा दुवै विद्यालयका अभिलेख पहिचान र अस्तित्व कायम हुने गरी शिक्षा समितिले गरेको अध्ययन र सिफारिसका आधारमा नगर कार्यपालिकाले संयुक्त नाम वा नयाँ नामाकरण गर्नेछ ।

८. दुई भन्दा बढी विद्यालय आपसमा गाभी वा एकिकरण भइ नयाँ ठाउँमा विद्यालय स्थापना हुने अवस्था भएमा नगर शिक्षा समितिको निर्णयका आधारमा राष्ट्रियता, स्थानीयता र एतिहासिकता झल्कने साविकको नाम वा नयाँ नाम नामाकरण गरिनेछ ।

परिच्छेद- ४

विद्यालय समायोजन पछि गर्नु पर्ने भौतिक व्यवस्थापन

९. विद्यालय समायोजन पश्चात विद्यालयमा रहेको चल अचल सम्पत्ती देहाय अनुसार हुने गरी सम्बन्धित वडा अध्यक्षको समन्वयमा सम्पन्न गर्नु पर्नेछ । यस कार्यमा समायोजन भएका विद्यालयका विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरु, प्रधानाध्यापक, शिक्षक र कर्मचारीहरुले आवश्यक सहयोग गर्नु पर्नेछ ।
- क. गाभिने विद्यालयको सबै चल अचल सम्पत्ती दाखिल गरी गाभिएको विद्यालयमा कायम हुने विद्यालयको नाममा कायम गरिनेछ ।
- ख. गाभिने विद्यालयमा रहेका फर्निचर, पाठ्यसामग्री लगाएत अन्य शैक्षिक सामग्री गाभिएको नयाँ कायम भएको विद्यालयको नाममा जिन्सी दाखिला गर्नुपर्नेछ ।
- ग. विद्यालय समायोजन वा गाभिएपछि गाभिएको विद्यालयमा रहेका शैक्षिक प्रयोजनमा काम नलाग्ने पुराना शैक्षिक सामग्री र मालसामानहरुको विवरण तयार गरी त्यस्ता मालसामानहरुको सालखाला न्यूनतम मुल्य कायम गरी सम्बन्धित वडाको सिफारिस सहित आवश्यक कारवाहीका लागि नगरपालिकाको कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ र नगरपालिकाको कार्यालयले समर्थन गरेको मुल्यमा लिलाम गरी प्राप्त हुन आएको रकम विद्यालयको कोषमा जम्मा गर्नुपर्नेछ ।
- घ. विद्यालय समायोजन वा गाभिएपछि गाभिएको विद्यालयको आय आर्जनमा प्रयोग भएका जग्गा जमिनमा कृषि, पशुपालन, व्यायसायिक खेती गरिएको रहेछ भने त्यसको निरन्तरताको लागि गाभिएको विद्यालयले योजना बनाइ बडा कार्यालयको सिफारिस सहित नगरपालिकाको कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ र नगरपालिकाले दिएको निर्देशन अनुसार गर्नु पर्नेछ ।

- ड. अनुमति वा स्वीकृति रद्द गरिएको वा बन्द गरिएको विद्यालयको चल अचल सम्पत्ती नगर शिक्षा समिति र नगरपालिकाको शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखाको सिफारिसमा नजिकको विद्यालय वा गाभिएको विद्यालयले प्रयोग गर्न पाउने छ ।
- च. गाभिएका वा समायोजन गरिएका विद्यालयको सम्बन्धमा नगर शिक्षा समितिको अध्ययन र प्रस्ताव बमोजिम कार्यपालिकाले आवश्यक निर्णय गर्न सकिनेछ ।

परिच्छेद- ५

विद्यालय समायोजन पछि गर्नुपर्ने शैक्षिक तथा अन्य व्यवस्थापन

१०. विद्यालय समायोजन पश्चात विद्यालयको शैक्षिक र अन्य व्यवस्थापन देहाय अनुसार गरिनेछः

- क. गाभिने विद्यालयका प्रधानाध्यापक लगायत शिक्षक र कर्मचारीहरूलाई गाभिएको विद्यालयमा प्राथमिकता दिइनेछ, उक्त विद्यालयमा आवश्यक नहुने भएमा नगर शिक्षा समितिको निर्णय बमोजिम शिक्षक तथा कर्मचारीहरूलाई नगरपालिकाको अन्य विद्यालयमा काज, सरुवा तथा पदस्थापन कायम गरिनेछ ।
- ख. आवश्यकता भन्दा बढी भएका शिक्षक दरवन्दीलाई नगरपालिकाको पुल दरवन्दीका रूपमा राखी नगर शिक्षा समितिको निर्णय अनुसार आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ यसरी व्यवस्थापन गर्दा नजिकैको पायक पर्ने उच्चतम विधार्थी सङ्ख्या भएको विद्यालयमा आवश्यकताका आधारमा प्राथमिकता दिइ सरुवा तथा पदस्थापन गरिनेछ ।
- तर थप दरवन्दीको आवश्यकता देखिएमा दरवन्दी मिलान वा वितरण गर्दा समायोजनबाट कायम भएका विद्यालयलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

ग. विद्यालय समायोजन पश्चात अर्को व्यवस्था नभए सम्मको लागि गाभिने विद्यालयको व्यवस्थापन समिति स्वतः निश्क्रिय हुनेछ र गाभिएको विद्यालयमा रहेको व्यवस्थापन समितिले नै तोकिएको काम काज गर्नेछ । तर गाभिएको विद्यालय व्यवस्थापन समितिको बैठकमा गाभिने विद्यालयको व्यवस्थापन समिति र शिक्षक अभिभावक संघका पदाधिकारीहरूलाई अनिवार्य आमन्त्रण गर्नुपर्नेछ । साथै गाभिएको विद्यालयको व्यवस्थापन समितिमा कानून बमोजिम मनोनित गर्नुपर्ने पद रिक्त रहेको भए गाभिने विद्यालयका व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरू मध्येबाट मनोनित गर्नुपर्नेछ । एकिकरण भइ नयाँ स्थापना हुने वा दफा ३(ख) को मापदण्डका आधारमा समायोजन भएको विद्यालयहरूका हकमा समायोजन निर्णय भएको मितिबाट दुवै विद्यालयको व्यवस्थापन समिति स्वतः निश्क्रिय हुनेछ । समायोजन भएका विद्यालयको समग्र व्यवस्थापन र शैक्षिक नियमितताका लागि

- यथाशिघ्रको समयावधि दिइ नगर शिक्षा समितिले समायोजन अध्ययन तथा व्यवस्थापन कार्यदल गठन गर्नेछ। कार्यदलको प्रतिवेदनको आधारमा वा नगर शिक्षा शाखाको प्रतिवेदनको आधारमा नगर शिक्षा समितिले समायोजन भएको एकिकृत विद्यालयको सम्बन्धमा आवश्यक निर्णय गर्न सक्नेछ ।
- घ. दफा ३ (ख) को मापदण्डका आधारमा समायोजन भएको विद्यालय व्यवस्थापनमा तत्काल व्यवस्थापन कार्यका लागि नगर कार्यपालिकाले तदर्थ समिति गठन गर्नेछ। दुबै विद्यालयहरूमा निवर्तमान रहेका अध्यक्षहरू मध्येबाट एक जना अध्यक्ष र तत्काल अभिभावक कायम रहेका विद्यालय व्यवस्थापन समितिका सदस्य र नगर कार्यपालिकाबाट सिफारिस भएका सदस्यहरूलाई समेत यथावत राखी विद्यालयको व्यवस्थापन सहज गर्न आवश्यकता अनुसारका सदस्यहरू थप मनोनित गरी कार्यपालिकाले ३ महिनाको कार्यावधि तोकी तदर्थ समिति गठन गर्नेछ । तदर्थ समितिले एकिकृत विद्यालय व्यवस्थापनको कार्यसूचि अनुसारको काम समय अभावका कारण पुरा गर्न नसकेको देखिएमा कार्यपालिकाले विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षले पेश गरेको समय तालिकाको आधारमा नगर कार्यपालिकाले कार्यावधि थप गर्न सक्नेछ ।
- ङ. दफा ९ (घ) बमोजिमको व्यवस्थापन समितिमा रहने पदाधिकारीको योग्यता नगर शिक्षा ऐन, २०७५ को दफा १२ बमोजिम हुनुपर्नेछ ।
- च. दफा ९ (घ) बमोजिम गठन भएको विद्यालय व्यवस्थापन समितिले आफ्नो कार्यकाल सम्मका लागि नगर शिक्षा नियमावली, २०८१ बमोजिमको शिक्षक अभिभावक संघ गठन गर्नेछ ।
- छ. विद्यालय समायोजन पश्चात विद्यालय कर्मचारी र बालविकास सहयोगी कार्यकर्ताहरूको संख्या तोकिए भन्दा बढी हुन गएता पनि नगरपालिकाले सबै कर्मचारी र बालविकास सहयोगी कार्यकर्ताको सेवा सुविधा र पदीय हैसियतमा कुनै कटौती वा प्रतिकूल प्रभाव पर्ने गरी कार्य गरिने छैन। तर आवश्यकताको आधारमा सरुवा तथा स्थानान्तरण गरी अर्को विद्यालयमा कामकाज गर्न लगाउन सकिने छ। यस दफाको लागि प्रारम्भिक बालविकास तथा कर्मचारीको नयाँ नियुक्ति गर्दा नगरपालिकाले आवश्यकताको आधारमा अनुमति प्रदान गर्न सक्नेछ तर नगरपालिकाले शैक्षिक दरबन्दी नै स्वीकृत गरी दरबन्दी सङ्ख्या हेरफेर गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद- ६

विद्यालय समायोजनका लागि अपनाउनु पर्ने प्रक्रियागत चरणहरू:

११. विद्यालय समायोजन गर्दा नगरपालिकाले देहायका प्रक्रियागत चरणहरू अपनाउनेछ:

बागमती नगरपालिका सामुदायिक विद्यालय समायोजन कार्यविधि, २०८२

- क. नगरपालिकाको शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखाले दफा ३ वा ४ बमोजिम अनुसूची १ बमोजिमको प्रतिवेदन नगर शिक्षा समिति पेश गर्नेछ ।
- ख. बुँदा क को आधारमा नगर शिक्षा समितिले विद्यालय समायोजनका लागि कार्यविधि बमोजिम अध्ययन गरी सिफारिस गर्न कार्यदल गठन गर्न सक्नेछ । कार्यदलमा सामाजिक विकास समिति संयोजन, शिक्षक महासंघ अध्यक्ष अनिवार्य रहने गरि बढीमा ३ जनाको समिति रहने छ । कार्यदलमा गाभिन आउने र गाभने विद्यालयका विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षलाई बैठकमा आमन्त्रित सदस्यका रूपमा बोलाउनु पर्नेछ ।
- ग. नगरपालिकामा रहेको विद्यालय र शिक्षक सम्बन्धी तथ्यांक अध्ययन र विश्लेषण गर्ने ।
- घ. विद्यालयका सरोकारवालाहरु (वडाध्यक्ष, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावक संघ, शिक्षक, अभिभावक, बुद्धिजीवि आदि) संग अन्तक्रिया र सुझाव संकलन गर्ने ।
- ङ. कार्यदलबाट प्राप्त प्रतिवेदन एवं शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा तथा नगर शिक्षा समितिको राय एवम् सिफारिसका आधारमा नगर कार्यपालिकाबाट विद्यालय समायोजन सम्बन्धी निर्णय गर्ने ।

परिच्छेद- ७

विविध

१२. समायोजन हुने वा गाभिएको विद्यालयका सरोकारवाला समुदायले गाभिएको विद्यालय भवनमा शिशु कक्षा, बैकल्पिक शिक्षा, सामुदायिक वाचनालय, सामुदायिक सिकाइ केन्द्र वा यस्तै अन्य सामुदायिक शैक्षिक कार्यक्रम संचालन गर्न चाहेमा कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम त्यस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सक्नेछन ।
१३. समायोजन भई संचालमा रहेका विद्यालय भएको स्थानमा पुनः विद्यालय सञ्चालनका लागि न्यूनतम विद्याधी संख्या पुग्ने अवस्था भएमा र विद्यालय आवश्यक देखिएमा विद्यालय सञ्चालन गर्न नगरपालिकाले अनुमति दिन सक्नेछ ।
१४. विद्यालय समायोजन, एकीकरण, वा गाभिए पछि उक्त विद्यालयमा भवन, शौचालय, फर्निचर आदि भौतिक सुविधा विस्तार एवम् निर्माण गर्न अत्यावश्यक भएमा उक्त कार्यका लागि प्राप्स अनुदान वितरण गर्दा नगरपालिकाले पहिलो प्राथमिकतामा अनुदान उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
१५. विद्यालय समायोजन, एकीकरण वा गाभिए पछि उक्त विद्यालयको पुर्वाधार व्यवस्थापन कार्यलाई सम्बन्धित बडाले समेत विशेष प्राथमिकता दिनु पर्नेछ ।
१६. यस कार्यविधिमा कुनै संशोधन गर्नु परेमा बागमती नगरपालिकाको नगर कार्यपालिकाले आवश्यक संशोधन गर्न सक्नेछ । यस कार्यविधि नसमेटिएको कुरा प्रचलित कानुन बमोजिम हुनेछ ।

अनुसूची - १

विद्यालय समायोजन तथा एकीकरण सम्बन्धी प्रतिवेदनको खाका

१. प्रतिवेदनको शीर्षक

विद्यालय समायोजन तथा एकीकरण सम्बन्धी प्रतिवेदन
(एकीकरण प्रस्तावित विद्यालयको नाम सहित)

२. पृष्ठभूमि

- क. स्थानीय तहभित्र विद्यालयको वर्तमान अवस्था
- ख. विद्यार्थी सङ्ख्या घट्दो/शून्य नजिक
- ग. शिक्षक दरबन्दी तथा स्रोतको असन्तुलन
- घ. शैक्षिक गुणस्तर सुधारको आवश्यकता
- ङ. विद्यालय समायोजन तथा एकीकरणको औचित्य

३. प्रतिवेदनको उद्देश्य

- क. विद्यालय स्रोत साधनको प्रभावकारी उपयोग
- ख. शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि
- ग. विद्यार्थीलाई सुरक्षित, सुलभ तथा गुणस्तरीय शिक्षा सुनिश्चित गर्नु
- घ. शिक्षक तथा कर्मचारी व्यवस्थापनलाई व्यवस्थित गर्नु

४. एकीकरण प्रस्तावित विद्यालयको परिचय

४.१ सामान्य विवरण

- क. विद्यालयको नाम
- ख. ठेगाना (वडा नं., नगरपालिका)
- ग. स्थापना वर्ष
- घ. विद्यालयको प्रकार (:
- ङ. तह (बालविकास/आधारभूत/माध्यमिक)

४.२ भौतिक अवस्था

- क. कक्षा कोठा संख्या
- ख. भवनको अवस्था
- ग. खानेपानी, शौचालय, घेराबार, खेलमैदान

५. विद्यार्थी तथा जनशक्ति विवरण

५.१ विद्यार्थी संख्या

- क. कक्षागत विद्यार्थी संख्या (पछिल्ला ३ वर्षको तुलनात्मक विवरण)

ख. लैङ्गिक विवरण

ग. उपस्थिति दर

५.२ शिक्षक तथा कर्मचारी

क. स्वीकृत दरबन्दी

ख. कार्यरत शिक्षक संख्या

ग. विषयगत अवस्था

घ. प्रशासनिक कर्मचारी विवरण

६. विद्यालय समायोजन/एकीकरणको आधार

क. विद्यार्थी संख्या न्यून

ख. विद्यालय दूरी (एकीकरण हुने विद्यालयसम्मको दूरी)

ग. शैक्षिक पहुँच तथा यातायात सुविधा

घ. भौतिक संरचना कमजोर

ङ. स्थानीय समुदायको राय/सहमति

च. लागत—प्रभावकारिता

७. एकीकरण प्रस्ताव

क. एकीकरण हुने विद्यालयको नाम

ख. एकीकरण गरिने विद्यालयको नाम

ग. दूरी र पहुँच अवस्था

घ. विद्यार्थी व्यवस्थापन योजना

ङ. शिक्षक/कर्मचारी व्यवस्थापन योजना

च. भौतिक सम्पत्तिको व्यवस्थापन

८. सम्भावित प्रभाव

सकारात्मक प्रभाव

क. शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार

ख. स्रोत साधनको सदुपयोग

ग. शिक्षक व्यवस्थापन सहज

चुनौती तथा समाधान

क. विद्यार्थी यातायात समस्या → समाधान उपाय

ख. अभिभावक असन्तुष्टि → संवाद/सहजीकरण

९. कानुनी तथा नीतिगत आधार

क. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४

- ख. शिक्षा ऐन तथा नियमावली
- ग. विद्यालय समायोजन तथा एकीकरण सम्बन्धी कार्यविधि
- घ. शिक्षा समितिको अधिकार क्षेत्र

१०.संलग्नकहरू

- क. विद्यालय प्रोफाइल
- ख. विद्यार्थी विवरण तालिका
- ग. अभिभावक/विद्यालय व्यवस्थापन समितिको सहमति
- घ. भौतिक संरचनाका फोटो
- ड. नक्सा/दूरी विवरण

प्रमाणीकरण मिति २०८२/०९/२९

आज्ञाले
श्री प्रतीत भण्डारी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
बागमती नगरपालिका, सर्लाही